

Cod 5111
(c)

Assignatura: INFORMACIÓ PERIODÍSTICA ESPECIALITZADA II
(Investigació Periodística)

Curs acadèmic: 1991-92

Curs: 5è

Professora: J Roglan

PROGRAMA DE L'ASSIGNATURA

A) TEMARI

- TEMA I: Concepte i gènesi del periodisme d'investigació. Estats Units: dels "muckrakers" fins al Watergate. Els investigadors més destacats. La Constitució Nordamericana i la legislació favorable a la premsa. Les associacions professionals: l'IRE. Pràctica de la modalitat en altres països europeus.
- TEMA II: El periodisme d'investigació a Espanya: naixement i evolució. Funcionament intern dels equips de treball: pràctica de la modalitat en els diferents mitjans de comunicació. El periodista independent: a favor i en contra del "free lance". El cost d'un equip d'investigació: qui surt guanyant? Raons per investigar. Reivindicacions dels equips de treball.
- TEMA III: La investigació periodística sense mites. Diferències amb el periodisme d'actualitat en la producció d'informació. L'especialització periodística, necessària per investigar?
- TEMA IV: Ambits temàtics propicis al periodisme d'investigació. Metodologia general. Inici d'un treball d'investigació. Tècniques periodístiques d'investigació. Estudi de viabilitat. Delimitació d'objectius. Disseny del pla de treball. Metodologies específiques.

- TEMA V: La investigació documental. L'objectivitat de la informació, el contexte i la interpretació de les dades. Arxius de consulta obligada. La importància dels arxius. Utilització dels arxius públics i privats. Els arxius i els registres. L'accés als documents oficials, regulat per llei. Els arxius policials i judicials. El Parlament de Catalunya.
- TEMA VI: Les fonts d'informació. La contrastació de les fonts. Selecció dels entrevistats. Tipus habituals de fonts. Les fonts humanes. Les fonts independents i les fonts implicades. L'agenda del periodista: les fonts confidencials. Noves fonts de noves investigacions.
- TEMA VII: El tracte amb les fonts d'informació. Tècniques de l'entrevista d'investigació. El qüestionari, l'enregistrament de les dades i la conversa informal. Preparació de l'entrevista. Control de l'entrevista. Objectiu prioritari: aconseguir nova informació.
- TEMA VIII: El preu de la informació. El periodista i el confident. El periodista com a intermediari de les diferents fonts d'informació. Les filtracions i els comunicats anònims. Periodisme d'investigació i informacions en exclusiva. Els periodistes investigadors i els enviats especials. Els periodistes investigadors i els detectius privats: objectius diferents, tècniques semblants.
- TEMA IX: La publicació de la investigació. Part gràfica i llenguatge de redacció: la funció del "background". Articles seriatos, publicació completa i format de llibre. El medi idoni: premsa diària, setmanal, ràdio i televisió.
- TEMA X: Conseqüències a curt i mig termini de la publicació de les investigacions periodístiques. Llei Orgànica 1/82 sobre Protecció Civil del Dret a l'Honor, a la intimitat familiar i a la pròpia imatge. L'amenaça real de les querelles. Els objectius inicials i els resultats reals de la publicació. Poca incidència en l'opinió pública i en les autoritats competents. El futur del periodisme d'investigació i la premsa local.

B) BIBLIOGRAFIA BASICA

* ANDERSON, David i BENJAMINSON, Peter. Investigative Reporting. Bloomington & London: Indiana University Press, 1976, 307 pp.

A) ARIAS, Juan Carlos. Conexión Detective. Madrid: Ediciones JC, 1990, 181 pp.

* BARROSO ASENJO, P. Límites constitucionales al derecho de la información. Barcelona: Mitre, 1984, 135 pp.

BEHRENS, John C. The Typewriter Guerrillas: Closeups of 20 Top Investigative Reporters. Chicago: Nelson Hall, 1977, 249 pp.

BERNSTEIN, Carl i WOODWARD, Robert. Todos los hombres del presidente. El escándalo Watergate. Barcelona: Argos-Vergara S.A., 1977, 360 pp.

* BOLCH, Judith i MILLER, Kay. Investigative and In-Depth Reporting. New York: Communication Arts Books, 1978, 147 pp.

COPPLE, Neale. Depth Reporting: An Approach to Journalism. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1964, 338 pp.

* KOBRE, Sidney. Reporting News In Depth. Washington, D.C.: University Press of America, 1981.

LEVY, Elizabeth. By-lines: profiles in investigative journalism. New York: Four Winds Press, 1975, 117 pp.

MOLLENHOFF, Clark R. Investigative Reporting. From Courthouse to White House. New York y London: Macmillan Publishing Co., Inc., 1981, 381 pp.

- * PAWLICK, Thomas. Investigative Reporting. New York: Richards Rosen Press, Inc., 1982, 145 pp.
- * QUESADA, Montserrat. La investigación periodística. El caso español. Barcelona: Ariel Comunicación, 1987, 198 pp.
- 0 → * QUESADA, Montse. El periodismo de investigación frente a la ley. Barcelona: Edicions Iniciatives, 1991.
- * SECANELLA, Petra María. Periodismo de investigación. Madrid: Tecnos, 1986, 122 pp.
- * THE MISSOURI GROUP. News Reporting and Writing. New York: St. Martin's Press, 1985, 2ª ed., 548 pp.
- * THE WASHINGTON POST. De la prensa, por la prensa, para la prensa (y algo más). México: Gernika, 1978, 250 pp.
- WARD, Bill G. The Student Journalist and DEPTH REPORTING. New York: Richards Rosen Press, Inc., 1972, 177 pp.
- * WICKER, Tom. Sobre la prensa: vida de un periodista estrella y sus reflexiones sobre el periodismo. México: Gernika, 1981, 268 pp.
- * WILLIAMS, Paul N. Investigative Reporting and Editing. Englewood Cliffs, N.J.: Prentice Hall, 1978, 294 pp.
- * Llibres recomenats

C) OBJECTIUS I DINÀMICA DEL CURS

Aquesta assignatura pretén oferir als alumnes una visió de conjunt del què és el periodisme d'investigació i les possibilitats de practicar-lo en el nostre país. Això implica portar una doble dinàmica de curs teòrico-pràctica que permeti a l'alumne assolir l'objectiu principal d'aquesta matèria: aprendre a investigar en periodisme.

Durant els primers mesos del curs, la professora desenvoluparà el conjunt del temari simultanejat amb l'anàlisi esportàdica dels articles d'investigació que es publiquin en els diferents mitjans de comunicació. En aquesta primera part del curs els alumnes hauran de realitzar un primer treball d'investigació periodística, vàlid per a familiaritzar-se amb la metodologia específica d'aquesta matèria.

El segon trimestre es dedicarà intensivament a l'elaboració d'un treball complet d'investigació, en el que els alumnes formaran equips per tal d'aplicar l'aparell metodològic que ja s'haurà explicat a la classe. Aquests equips de treball restaran sota la direcció i orientació de la professora, qui els orientarà en tot moment vers les línies d'investigació més interessants.

Durant la darrera part del curs els equips presentaran i defensaran públicament els treballs d'investigació realitzats al llarg del curs.

Donat el sistema d'avaluació que s'explica tot seguit, l'assistència a classe de manera continuada és un requisit indispensable per aprovar l'assignatura.

D) AVALUACIÓ

Per a aprovar aquesta assignatura pel sistema d'avaluació continuada, l'alumne haurà de realitzar satisfactòriament els dos treballs d'investigació previstos, així com les proves escrites, també de caràcter pràctic, que es dictaran en el moment oportú.

Els alumnes que suspenguin algun d'aquests dos treballs hauran d'examinar-se de tota la matèria al mes de juny i, en aquest cas, la nota dels treballs aprovats durant el curs els servirà per fer de mitjana amb aquest examen final.

Qualsevol altra alternativa d'avaluació caldrà pactar-la prèviament amb la professora.